

II.

Informace o zasedání Rady ministrů hospodářství a financí (ECOFIN) dne 12. dubna 2005 v Lucemburku

Dne 12. dubna 2005 proběhlo v Lucemburku jednání Rady EU ve složení ministrů financí a hospodářství (ECOFIN). Česká delegace byla vedena náměstkem ministra financí Ing. Tomášem Prouzou.

Jednání Rady ECOFIN dne 12. dubna 2005 mělo následující program:

1. Body schválené bez rozpravy
2. Integrované hlavní směry : Hlavní směry hospodářské politiky (BEPG) na rok 2005
3. Pakt stability a růstu
 - a. Názor Rady na aktualizovaný Stabilizační program Řecka
 - b. Procedura nadměrného schodku ve vztahu k Řecku
 - c. Hlavní výsledky fiskálních notifikací z března 2005
4. Snižování administrativní zátěže podniků
5. Finanční perspektiva
6. Financování rozvojové pomoci
7. Daně
 - a. Zdaňování úspor
 - b. Spotřební daň z alkoholu a alkoholických nápojů
8. Neformální část

K jednotlivým bodům:

Ad 1. Body schválené bez rozpravy

V rámci zasedání Rady ECOFIN dne 12.4.2005 byl mj. schválen návrh směrnice týkající se hospodaření s odpady v těžebním průmyslu, rozhodnutí o spuštění komunitárního programu Safer Internet Plus s celkovým rozpočtem 45 mil. euro, a dále pak vnitřní procedury pro jednání o přistoupení Chorvatska k EU.

Úplný seznam tzv. položek „A“ odsouhlasených bez rozpravy je přiložen.

Ad 2. Integrované hlavní směry (IG): Hlavní směry hospodářské politiky (BEPG) na rok 2005

Hlavní směry hospodářské politiky (Broad Economic Policy Guidelines - BEPGs) jsou hlavním nástrojem koordinace hospodářských politik EU. Letos, v důsledku změn v řízení Lisabonského procesu, budou vydány nové BEPGs, více zaměřené na priority Lisabonského procesu – růst a zaměstnanost. Společně s obdobně revidovanými Hlavními směry zaměstnanosti se BEPGs stanou pilířem Souboru integrovaných hlavních směrů, který bude osou koordinace hospodářských politik. Tím bude zahájen nový tříletý koordinační cyklus.

Na dubnovém zasedání Rady ECOFIN dne 12.dubna 2005 nejprve Komisař Almunia představil Integrované hlavní směry a v jejich rámci rovněž Hlavní směry hospodářské politiky (BEPG) na rok 2005. Dále seznámil Radu ECOFIN se záměrem Komise vydat Sdělení k národním lisabonským akčním plánům, ve kterém Komise stanoví jednak náležitosti týkající se formátu těchto programů, jednak i „klíčové výzvy“ pro jednotlivé země.

V rámci tohoto bodu jednání předsedové EPC (Výbor pro hospodářskou politiku) a EFC (Hospodářský a finanční výbor) potvrdili svůj záměr poslat předsedům přípravných výborů ostatních relevantních formací Rady dopisy se žádostí o stanoviska k příslušným pasážím IG/BEPG.

Přestože již na tomto zasedání Rady ECOFIN došlo k určité výměně názorů o podobě IG/BEPG, vlastní diskuse se předpokládá až na neformálním zasedání Rady ECOFIN, které se koná ve dnech 13.-14. května 2005.

V rámci tohoto jednání Rady dále Předseda EFC Koch-Weser vyjádřil určité znepokojení nad tím, že v rámci návrhu BEPG je oslovena pouze otázka vývoje mezd, nikoli však komplexní problematika trhů práce. Dále Lucembursko, Německo, Belgie, Francie, Itálie a Británie nerozumí tomu, proč a na základě čeho by Komise měla formulovat „klíčové výzvy“ pro jednotlivé země. Podle názoru těchto zemí jde tento krok Komise nad rámec a mimo rámec závěrů jarní Evropské rady a je hodnocen například Lucemburskem jako krok zpět v procesu revize řízení Lisabonského procesu. Německo rovněž vzneslo žádost předběžně projednávat tyto klíčové výzvy v rámci ECOFINu s poukazem na tolik vyžadovaný princip „national ownership“ (přijmout za své). Komise na to reagovala tím, že sice podporuje prosazování national ownership, ale zároveň vidí jako nezbytnou určitou společnou vizi. Podle Komise mohou země tyto klíčové výzvy zohlednit ve svých národních programech.

Dále Francie k tomuto vyslovila politování nad tím, že část týkající se strukturálních otázek se žádným způsobem nedotýká cen ropy. Belgie naopak postrádá v rámci IG třetí – environmentální pilíř Lisabonského programu.

Ad 3. Pakt stability a růstu

Ad 3a. Názor Rady na aktualizovaný Stabilizační program Řecka

Aktualizovaný a revidovaný stabilizační program Řecka byl přijat Komisí 21.března 2005. Na základě Rozhodnutí Rady dle čl. 104(9) byl do programu zakomponován vliv dalších fiskálních opatření, která

učiní řecká vláda v důsledku naplňování rozpočtového cíle snížení deficitu pod 3% HDP do roku 2006 (včetně).

Rada ECOFIN na svém zasedání dne 12.dubna 2005 přijala bez další diskuse Názor k aktualizovanému stabilizačnímu programu Řecka, a to ve znění předloženého návrhu.

Ad 3b. Procedura nadměrného schodku ve vztahu k Řecku

Dne 5. července 2004 rozhodla Rada o existenci nadměrného deficitu v Řecku a udělila Řecku Doporučení k nápravě situace. 18. ledna 2005 Rada rozhodla, že Řecko nepodniklo ve stanoveném termínu účinné kroky vedoucí ke snížení deficitu v návaznosti na Doporučení Rady z 5.července 2004. 17.února přijala Rada ECOFIN jednomyslně Rozhodnutí Rady o udělení výzvy Řecku podle článku 104(9) Smlouvy. V tomto Rozhodnutí byl stanoven závazek Řecku podniknout kroky ke snižování deficitu s odstraněním nadměrného deficitu nejpozději v roce 2006.

V současnosti je možné považovat závazek Řecka vyplývající z Rozhodnutí dle čl. 104(9) za plněný. V Proceduře nadměrného schodku není zatím potřeba podnikat žádné další kroky (Stanovisko Komise).

Rada ECOFIN na svém dubnovém zasedání vzala na vědomí stanovisko Komise, že v této fázi nejsou vůči Řecku zapotřebí žádné další kroky v rámci procedury nadměrného deficitu.

Ad 3c. Hlavní výsledky fiskálních notifikací z března 2005

Cílem fiskálních notifikací je získání podkladů pro zhodnocení stavu rozpočtu a dalších ukazatelů jak v jednotlivých členských státech EU, tak v EU jako celku. Fiskálních notifikace obsahují data, která poskytly jednotlivé členské státy Komisi k 1.březnu 2005. Tato data byla přezkoumána Eurostatem, který je s výjimkou Řecka a Itálie potvrdil.

V rámci tohoto bodu jednání Rady ECOFIN se Komise ve své prezentaci znovu vrátila k datům publikovaným Eurostatem 8. března 2005. Komise poukázalo na to, že existují otevřené problémy spojené zejména s klasifikací některých položek, a to u Itálie a Řecka. Dále zaznělo, že revize dat jsou možné také u Portugalska, Lotyšska a Litvy. V případě dvou baltských států by tyto revize však vedly ke snížení deficitu. Komise dále zdůraznila, že bude nutné přijmout ještě do začátku léta rozhodnutí o případném zahájení procedury nadměrného schodku, především vůči Itálii.

Ad 4. Snižování administrativní zátěže podniků

Snižování administrativní zátěže podnikání v EU je jedním z cílů „Společné iniciativy pro reformu regulace“ připravené čtyřmi zeměmi předsedajícími EU v letech 2004-2005. Touto iniciativou se zabývala rovněž jarní Evropská rada na svém zasedání 22.-23.března 2005. Hlavním orgánem, který se problematice snižování administrativních nákladů věnuje, je Rada pro Konkurenceschopnost, Rada ECOFIN spolupracuje a technické práce probíhají v rámci Výboru pro hospodářskou politiku (EPC). Zasedání Rady pro konkurenceschopnost se bude konat 18. dubna 2005, na jejím programu jednání je mj. i regulatorní reforma.

K tomuto bodu programu dubnové Rady ECOFIN Komise připomněla, že 16. března 2005 vydala Sdělení „Lepší regulace pro růst a pracovní místa“, a dále oznámila, že v současné době v rámci této iniciativy dokončuje výběr pilotních projektů. V první fázi se jeví jako pravděpodobné především projekty v oblasti stavebnictví, krátkodobé statistiky a výměny zboží mezi členskými státy. Komise také informovala členské státy, že budou požádány o příslušná data. První výsledky lze podle Komise očekávat počátkem podzimu.

Dále k tomuto bodu vystoupil předseda EPC, který zdůraznil nutnost posílit procedury Unie, které pokrývají vyhodnocování dopadů připravovaných úprav. Podle Británie a Nizozemí existuje již dostatek zkušeností, ze kterých je možné čerpat – jak v podnikové sféře, tak u některých zemí.

Británie deklarovala, že problematika snižování administrativní zátěže podniků bude klíčovým tématem jejího předsednictví v 2.polovině roku 2005.

Ad 5. Finanční perspektiva

Dne 10. března představilo lucemburské předsednictví návrh Negociačního balíčku jako podklad k dalším jednáním o víceletém finančním rámci na léta 2007-2013. Dosažení dohody o finanční perspektivě je možné na letním zasedání Evropské rady, která se koná ve dnech 16.-17.června 2005.

V rámci tohoto bodu programu Rady nejprve Komise a následně i všichni vystupující přivítali Negociační balíček Předsednictví. V průběhu diskuse však všichni diskutující (celkem 19 zemí včetně ČR) zopakovali své známé pozice a výhrady. Dánsko jako jediné konstatovalo, že je nutné postoupit v jednáních o finanční perspektivě na další období dále a že všechny členské státy by měly aktivně přispět k dosažení dohody.

Ad 6. Financování rozvojové pomoci

Diskuse k tomuto tématu je na úrovni EFC a Rady ECOFIN vedena v souvislosti s přípravou EU na summit OSN v září 2005, na kterém bude hodnocen pokrok k dosahování Miléniových rozvojových cílů (MDGs), s cílem připravit do začátku podzimního summitu širší strategie EU pro rozvojové financování.

Na dubnovém zasedání Rady ECOFIN Komise představila materiál mapující další možnosti financování rozvojové pomoci. K dokumentu proběhla na tomto jednání Rady zatím pouze předběžná výměna názorů. Vlastní diskuse je plánována na květnové neformální zasedání Rady ECOFIN na základě připravovaného strategického dokumentu.

Komise ve své prezentaci upozornila, že s ohledem na požadavky financování MDGs existuje v současné době mezera ve financování v rozsahu 50 mld. USD. EU zajišťuje zhruba polovinu financování, a to ze dvou pětín ze společných prostředků Unie.

Co se týká britského návrhu na vytvoření International Financial Facility (IFF), Eurostat dosud nezaulal stanovisko, pokud je o vazbu na stanovení deficitu. Zároveň deklaroval, že nemůže toto stanovisko vydat do doby, než budou známy podrobnosti o řízení IFF.

Ohledně financování ze stávajících rozpočtů, členské státy jsou omezeny určitou hranicí, za kterou nemohou jít. V této souvislosti Komise zmapovala další možnosti (zdanění leteckého benzínu pro letadla EU na linkách v rámci EU, daň z odletu letadel, daň na devizové operace v rámci EU, 0,5% přírážka ke stávající DPH, 0,03% přírážka k dani z pohonných hmot).

K této problematice proběhla mezi členskými státy poměrně velká diskuse:

Německo se postavilo proti zdražování pohybu lidí a zboží. Nizozemí zdůraznilo potřebu dodržet příslibený cíl výdajů 0,7% HDP. Dále vyjádřilo názor, že u otázky zavedení nových daní lze uvažovat o dani z leteckého benzínu (hlavně z důvodu ochrany životního prostředí), nicméně obecně podpořilo postoj Německa v rámci zachování svobodného obchodu. Británie přispěla se svým návrhem IFF. Podle jejího názoru se pro splnění MDGs nelze vyhnout zapojení nových finančních prostředků, přičemž nástroje zahrnující právní úpravu zdaňování budou vyžadovat jednomyslnost. Španělsko vyjádřilo podporu zřízení IFF, zdaňování letecké dopravy však považuje z hlediska konkurence za nebezpečné. Finsko považuje za zásadní splnit dřívější závazky (0,7% HDP, HIPC) a za důležité označilo rovněž efektivitu pomoci a absorpční kapacitu. Francie nevidí důvod pro vytváření strategického dokumentu, preferuje spíše technické prozkoumání navržených možností a dále připustila další úvahy o IFF, dani z leteckého benzínu nebo dani z odletu letadel. Belgie obecně vyjádřila podporu Německu a Nizozemí, podle Belgie je nutné souběžně sledovat splnění závazku 0,7%, hledat nové cesty financování, pokračovat v odpisu dluhů a zároveň uvolňovat obchod. Slovinsko vidí nové možnosti v prodeji zlata MMF a ve zdanění obchodu se zbraněmi. Malta se postavila proti zvyšování zdanění dopravy. Rovněž Irsko je proti zdanění letecké dopravy vzhledem k dopadu na nízkonákladové přepravce, naopak podporuje zdanění obchodu se zbraněmi.

Ad 7. Daně

Ad 7a. Zdaňování úspor

Problematika zdaňování příjmů z úspor je řešena Směrnicí 2003/48/ES a základním principem je zajištění efektivního zdanění úroků z úspor plynoucích fyzickým osobám v zemi rezidence. Tento účel může být splněn realizací automatické výměny informací mezi členskými zeměmi a vybranými třetími zeměmi a závislými teritorii VB a Nizozemí. Zároveň je ve vyjmenovaných případech některých zemí možné po dobu přechodného období realizovat srážkovou daň u zdroje příjmů, která bude z podstatné části refundována zemi rezidence poplatníka. Tento systém by měl nabýt účinnosti (Rozhodnutí Rady 2004/587/ES) dnem 1.7.2005, a to za podmínek splnění nutných smluvních záležitostí všemi zainteresovanými zeměmi.

Na jednání Rady ECOFIN proběhla k tomuto tématu rozsáhlá diskuse. Podle hodnocení Komise je stav ratifikace smluvních dokumentů takový, že se dá rozumně předpokládat, že všechny členské i smluvní státy budou připraveny Směrnicí provádět od 1.7. tohoto roku. Nizozemí a Británie potvrdily, že závislá území jsou rovněž připravena od 1.července 2005 tuto Směrnicí provádět. Podle informace Británie je ke dni konání tohoto jednání Rady podepsáno 107 dohod a těsně před podpisem stojí dalších 17 smluv. V průběhu několika dní by podepsané výtisky měla obdržet Británie, která je neprodleně rozešle partnerským zemím. Co se týká Panenských Ostrovů, předpokládá se výměna dodatečných dopisů.

Dále Komise upozornila na 2 otevřené interpretační otázky, ve kterých se výklad Komise a většiny členských států zásadně rozchází s interpretací některých členů (Rakousko, Lucembursko, Belgie). Jedná se o platnost Směrnice pro úroky naběhlé před 1.7.2005 a o vynětí příjmů od subjektů UCITS¹. V rámci projednávání tohoto bodu zazněla obava, že tato situace může vést až k vytvoření precedentu pro výklad třetích zemí.

Především pod tlakem Německa dospěli ministři ke kompromisu podle belgického návrhu, tj. v otázce výkladu úroků naběhlých před 1.7.2005 ustoupí Komise, v otázce UCITS naopak členské státy s menšinovým výkladem. Toto řešení bylo přijato spolu s požadavkem Lucemburska, aby se ke stejnému postupu písemně zavázaly i třetí státy a přidružená území.

Ad 7b. Spotřební daň z alkoholu a alkoholických nápojů

K této problematice byly na úrovni pracovní skupiny projednávány možné změny výše minimálních sazeb spotřebních daní na alkoholické nápoje a problémy se zařizováním alkoholických nápojů podle kategorií stanovených ve směrnici 92/83/EHS.

V této souvislosti připravilo lucemburské předsednictví Závěry Rady EU, kde Rada EU žádá Komisi, aby předložila: i) návrh na úpravu minimálních sazeb spotřebních daní z alkoholických výrobků o inflaci, ii) návrh na modernizaci současného systému s cílem vyřešit aktuální problémy týkající se klasifikace alkoholických výrobků pro účely spotřební daně.

Na zasedání Rady ECOFIN dne 12.4.2005 byly Navrhované Závěry rady schváleny bez diskuse. K jednostranné deklaraci Litvy týkající se nutnosti poskytnout přechodná období se připojilo Lotyšsko a Kypr.

¹ UCITS – Undertakings for Collective Investment of Transferable Securities = podniky kolektivních investic v obchodovatelných cenných papírech (PKI-OCP), jejichž činnost upravuje směrnice 1985/611/ES a na ní navazující. V ČR jde zejména o OTEVŘENÉ PODÍLOVÉ FONDY.

Ad 8. Neformální část

V neformální části byla diskutována tato témata:

Tsunami facility. EIB v rámci jednání Rady ECOFIN sdělila, že s ohledem na výši darů ze strany soukromých subjektů se v současné době jeví jako zcela zbytečné vytvářet tento nový nástroj pomoci. EIB navrhuje, aby úvěry byly poskytovány z mandátu pro Asii a Latinskou Ameriku, kde je dostatečné množství finančních prostředků. Jediná záležitost, která musí být podle EIB vyřešena, je začlenění Malediv do skupiny zemí, na které se mandát vztahuje. Členské státy s tímto postupem vyslovily souhlas.

Dopad rozhodnutí Evropského soudního dvora (ESD) na rozpočtové příjmy. Členské státy se dohodly, že bude vytvořena neformální skupina, která se danou problematikou bude zabývat. Podle Belgie je potřeba, aby v této skupině byli i právníci ESD. Nizozemí vyjádřilo názor, že by se předseda této skupiny neměl měnit společně se změnou předsednictví.

Jednání FEMIP² (Maroko) a ASEM (Čína). Předsednictví velmi naléhá na účast ministrů na těchto jednáních. V tomto směru lucemburské předsednictví informovalo ministry o svém záměru rozeslat členským státům dopisy.

Nominace na generálního tajemníka OECD. Polsko navrhuje do této funkce svého premiéra Belku. V tomto směru má proto problémy s požadavkem Německa, aby kandidáty navrhovali šéfové států.

² FEMIP – Facility for Euro-Mediterranean Investment and Partnership